

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول فقه (مظفر)

اصول علمیه (اجماع)

جلسه ۳۴۳

استاد شفیعی

جایگاه اجماع

عامه: اجماع را به عنوان یک حجت در مقابل قرآن و سنت قرار داده‌اند.

امامیه: اجماع را به عنوان یک حجت مستقله قبول ندارند، بلکه اگر کاشف از قول معصوم (علیه السلام) بود، آن را حجت می‌دانند.

فرق اجماع مسلمین و غیر مسلمین

اجماعی حجیت دارد که شائیتی در کشف از حکم شرعی داشته باشد و اجماع کفار چنین شائیتی ندارد.

ارکان ثلاثه اجماع نزد عامه

۱. ملاک تحقق اجماع، اتفاق آراء فقهاء مدینه و یا اهل حل و عقد است.

۲. خلافت از جمله فروع دین است نه اصول (زیرا اصول دین با اجماع ثابت نمی‌شوند).

۳. برای اجماع، حجیت مستقله در مقابل کتاب و سنت، قائل شدند.

عامه و دلیل حجیت اجماع

گفته‌اند: اجماع فقهاء بر حجیت اجماع، واقع شده است.

اشکال: برای اثبات حجیت یک شیء نمی‌توان به خود آن شیء تمسک کرد، زیرا مستلزم دور باطل است.

بررسی حجیت اجماع از کتاب، سنت و عقل

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

۱. کتاب: « وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ ».

مفهوم آیه دال بر حجیت اجماع مومنین است، پس عوقبت مخالفت با اجماع؛ دخول در جهنم خواهد بود.
علت تامه در ورود به جهنم).

دفع توهم:

أولاً: این برداشت از ظاهر آیه مورد اتفاق تمام مفسرین نیست.

دوماً: غزالی (یکی از فحول عامه) می‌گوید: این مخالفت با اجماع و مسلک مومنین، سبب منحصر در دخول نار نیست.